

JAARVERSLAG

schakenbosch

Samen aan zet

Jeugdformaat
Ipse de Bruggen
Parnassia Groep

Voorwoord

Ook in 2021 bleef Nederland in de ban van corona. Het virus heeft maatschappelijk veel impact gehad en raakte ook Schakenbosch op verschillende vlakken. Schakenbosch heeft de noodzakelijke maatregelen getroffen en heeft daarmee de zorg voor onze kwetsbare doelgroep op hoog niveau kunnen continueren.

Maar niet alleen corona maakte 2021 tot een ingewikkeld jaar. Sinds het uitbreken van de coronapandemie zijn er schommelingen zichtbaar in de vraag naar gesloten jeugdhulp. In het najaar werd duidelijk dat de dalende trend een structureel karakter heeft en dat we mochten concluderen dat de ontwikkeling sneller ging dan de transformatie van de jeugdzorg.

Al sinds 2019 is er een ontwikkeling in regio Zuidwest om de zorg voor de meest kwetsbare jeugd nóg beter aan te laten sluiten op wat de jongere daadwerkelijk

nodig heeft. Door alternatieve zorgvormen, zoals ambulante hulp en kleinschalige verblijfsvoorzieningen, te stimuleren, willen we geleidelijk de intensieve specialistische zorg transformeren en minder jongeren in geslotenheid hoeven behandelen.

In 2021 zijn ambitieuze stappen gezet door het opstellen van een bovenregionaal plan, het vastleggen van financiële kaders en een strategisch vastgoedplan vast te stellen samen met de jeugdhulpregio's en aanbieders. In het najaar is binnen Schakenbosch met behulp van de moederorganisaties een transformatieprogramma opgestart.

Het jaar 2021 was een roerig, maar belangrijk jaar. Er zijn belangrijke stappen gezet en ook mooie doelen bereikt wat wij niet hadden gekund zonder de medewerkers die zich dagelijks met veel energie inzetten. Samen aan zet!

Jozien Snijders (bestuursvoorzitter 2021)

Jan van Hoek

Bas Timman

Betekenisvol werk

Dag in dag uit zetten de medewerkers van Schakenbosch zich in voor de jongeren en hun gezinnen. Ieder met een groot hart, vanuit zijn eigen expertise, maar gezamenlijk als een team, om de jongeren elke dag een klein stapje verder te helpen.

De hulp die Schakenbosch biedt, behoort tot de meest intensieve jeugdhulpverlening in Nederland. Wij bundelen jeugd- en opvoedhulp met onze hulp en kennis op het gebied van jeugd-ggz en lichte verstandelijke beperking om kwetsbare jongeren met complexe problemen te helpen.

Schakenbosch heeft specialistische kennis in huis en ruime ervaring met jongeren met ingewikkelde hulpvragen of een stapeling van problemen. Onze medewerkers zijn gewend aan intensieve hulptrajecten, aan maatwerkoplossingen en aan samenwerken. De hechte relatie die wij hebben met onze moederorganisaties, Youz, Jeugdformaat en Ipse de Bruggen, sterkt ons daarbij, want de beste zorg kun je alleen samen bereiken.

**VOOR
DE BEST
PASSENDE
ZORG
VOOR
JONGEREN
ÉN HUN
GEZIN**

Enkele mijlpalen

VOORZIENING NIEUWE PARKLAAN

Schakenbosch heeft een pilot project aan de Nieuwe Parklaan in Den Haag. Deze kleinschalige voorziening heeft een open karakter. Het is een gewoon huis in een gewone straat waar jongeren voor langere tijd wonen. De locatie kan dienen als alternatief woonaanbod voor jongeren die wél intensieve en specialistische behandeling, maar niet de geslotenheid nodig hebben. Zo biedt het een alternatief en kan het een gesloten plaatsing voorkomen. Daarnaast biedt deze locatie de mogelijkheid om als uitstroomvoorziening te dienen waarin de behandellijnen van Schakenbosch worden voortgezet.

4 VERGROTING AUTONOMIE

Schakenbosch heeft in 2021 actief gewerkt aan het vergroten van de autonomie van jongeren. Het gaat dan om kleine maar ook grote onderwerpen, waar jongeren bewust meer bij betrokken worden, en die bijdragen aan hun welbevinden.

Een van de onderwerpen waar jongeren meer bij betrokken worden, zijn de huisregels op de groep. Er is gewerkt aan het verminderen van het aantal regels, aan inspraak van jongeren en, waar mogelijk, zijn regels vervangen door gezamenlijke afspraken en normen.

Zo worden op groep 3 nog maar drie regels gehanteerd: blijf in contact met je begeleiders, volg je dagroutine en lever een positieve bijdrage aan de sfeer. Alle andere regels en vaste gewoonten zijn vervallen.

IN 2021 ZIJN BELANGRIJKE STAPPEN GEZET IN DE DOORONTWIKKELING VAN SCHAKENBOSCH

**‘HET IS HIER WEL
GESLOTEN, MAAR
HOE BETER HET MET
MIJ GAAT DES TE
MEER AFSPRAKEN
IK KAN MAKEN
OM ZELFSTANDIG
DINGEN BUITEN
SCHAKENBOSCH
TE DOEN ZONDER
BEGELEIDING ERBIJ.’**

Jongere van Schakenbosch

MEER ZINVOLLE BEHANDELING

Het is belangrijk dat jongeren hun verblijf en behandeling als zinvol ervaren en dat ze gemotiveerd zijn om aan zichzelf en de relatie met anderen te werken. Ook hierin heeft Schakenbosch bewust gekeken hoe jongeren meer inzicht en meer inspraak kan worden geboden.

Jongeren worden betrokken bij het behandelplan, bij de leerdoelen, bij hun dagprogramma en bij het bepalen van hun toekomstperspectief. Keuzes en de stappen worden zoveel mogelijk concreet, visueel en begrijpelijk gemaakt, zodat een jongere weet waarom hij op Schakenbosch is en waar hij aan werkt.

5 VERSTERKT MAATWERK

Met het doorlopend integraal dagprogramma wordt een jongere betrokken bij zijn eigen daginvulling. Elke jongere krijgt wat hij nodig heeft en waar hij gemotiveerd voor is. Hij of zij werkt aan zijn eigen leerdoelen door middel van onderwijs, therapie, sport en groepsactiviteiten, maar er is zeker ook ruimte voor ontspanning. Alles is op elkaar afgestemd.

MEER SYSTEMISCH WERKEN

Vanuit een grotere focus op het systeem is bij Schakenbosch een projectgroep systemisch werken gestart met medewerkers uit verschillende disciplines, van jeugdzorgwerkers tot ambulante hulpverleners en van therapeuten tot leidinggevendenden. Het doel is te benoemen wat goed is, te onderzoeken waar het beter kan en te leren van elkaar.

Wat vinden de jongeren?

Voordat ik bij Schakenbosch kwam, had ik al veel meegemaakt en waren er problemen. Ik heb ook al eerder verschillende soorten hulp gehad, maar helaas was dat niet genoeg om de problemen op te lossen. Daarom werd besloten dat het beter is, als ik een tijdje intensieve hulp krijg van Schakenbosch en er ook thuis begeleiding komt.

Ik ben hier nu een aantal maanden. Ik ben nog niet van al mijn problemen af, maar het gaat beter en thuis ook. Ik zit hier in een groep met andere jongeren. Ik krijg therapie en ik ga weer naar school. Het is soms niet leuk hoor, maar hier heb ik geleerd om meer mezelf te zijn en ben ik rustiger geworden. Ik ontdek op Schakenbosch wat ik kan en wat ik nog nodig heb. Samen kijken we ook naar de toekomst, hoe het er voor mij uit kan zien na Schakenbosch. Samen met de docenten en begeleiders heb ik een dagprogramma gemaakt dat past bij mij.

Ik heb veel aan de gesprekken met de groepsleiding. Ik kan altijd bij ze terecht. En ze zijn er niet alleen voor mij, maar ook voor mijn familie. Ik ga elk weekend naar huis. Soms word ik nog heel erg boos en maak ik ruzie, maar veel minder vaak.

**‘IK HEB IN HEEL
VEEL GESLOTEN
INSTELLINGEN
GEZETEN EN
VOOR MIJ,
MIJN MENING
HE, UIT AL DIE
GESLOTEN
INSTELLINGEN
IS DIT DE BESTE
WAAR IK HEB
GEZETEN,
SNAP JE?’**

Jongere van Schakenbosch

**‘DEZE DINGEN
LIJKEN MISSCHIEN
HEEL KLEIN,
MAAR WAREN
VOOR MIJ GROTE
LICHTPUNTJES
TIJDENS MIJN
OPNAME.’**

Jongere van
Schakenbosch –
OVER BEGELEIDER DIE HAAR
MEENAM OM SAMEN KOFFIE
TE GAAN DRINKEN

LEEFKLIMAAT

Om een positief klimaat voor de jongeren te kunnen handhaven vindt regelmatig op alle groepen leefklimaatonderzoek plaats. Jongeren wordt gevraagd wat ze vinden en hoe ze zich voelen met betrekking tot de groep, de begeleiding en hun behandeling.

VOLGENS DE JONGEREN

**De jongeren ervaren minder
repressie op de groepen in
vergelijking met de vorige meting**

**De jongeren ervaren een positieve
mate van ouderbetrokkenheid**

Veiligheid op de groep en
Ondersteuning van groepsleiding
**worden gemiddeld met ruim
voldoende rapportcijfers
beoordeeld**

JONGERENRAAD

Via de Jongerenraad laten jongeren ons regelmatig weten wat ze vinden. Er wordt gepraat over allerlei zaken, zoals o.a. de activiteiten en vrije tijd, gezonde leefstijl, de inrichting van de leefgroepen, het vakantieprogramma, veiligheid en medezeggenschap.

Vergaand maatwerk bij Schakenbosch

De kwetsbare jongeren waar Schakenbosch mee werkt, verdienen de beste zorg. Op basis van de hulpvraag en gedegen diagnostiek biedt Schakenbosch voor iedere jongere de best passende zorg.

HULPVRAAG

De hulpvraag van de jongere en zijn gezin zijn leidend voor de zorg en begeleiding die ingezet wordt. Daarbij wordt ook gekeken naar de draagkracht en draaglast in een gezin.

MULTIDISCIPLINAIR DIAGNOSTISCH TEAM

Om snel te weten wat er aan de hand is, doet Schakenbosch uitgebreide, multidisciplinaire diagnostiek aan het begin van het zorgtraject. In 6-8 weken leidt de multidisciplinaire input van het team tot een gedegen diagnostisch beeld en een hulpadvies waarmee de behandeling kan worden verfijnd.

NIEUW IN 2021: INTEGRALE GEZINSDIAGNOSTIEK

Juist omdat een jongere zo verbonden is met zijn gezin, is het belangrijk om de gezinsdynamiek in kaart te brengen. Ook bij andere gezinsleden kan sprake zijn van problemen, zoals trauma of hechting. Enkele vragen die centraal staan, zijn: Wat gaat helpen om het gezin verder te krijgen? Wie in het gezin zijn echt helpend of steunend voor de jongere?

BEHANDELPLAN MET PERSPECTIEF

Vervolgens worden samen met de jongere en zijn gezin doelen bepaald en een behandelplan gemaakt. De belangrijkste stap die hiermee genomen wordt, is om weer nieuwe kansen voor de toekomst te bieden.

Het behandelplan is helemaal op maat.

In de visie van Schakenbosch wordt hulp namelijk niet zwaarder, maar ook niet lichter ingezet dan nodig. En onze medewerkers ondersteunen de jongere en zijn gezin bij elke stap. Daarbij zorgen zij ervoor dat de jongere zoveel steun, structuur en veiligheid krijgt als hij nodig heeft, maar óók de ruimte krijgt om te leren en uit te proberen.

NIEUW IN 2021:

DOORLOPEND INTEGRAAL DAGPROGRAMMA

Voor alle jongeren is er een doorlopend integraal dagprogramma gekomen in 2021. Medewerkers van zorg en onderwijs werken daarvoor op vérgaande wijze samen. Met de jongere wordt onderzocht welke activiteiten hij nodig heeft in zijn dag om zich te ontwikkelen. Dit zijn uiteraard onderwijs en therapie, maar zeker ook activiteiten daarbuiten waarmee en jongere uitgedaagd wordt, kan ontdekken, proberen of juist kan ontspannen, net waar de jongere behoefte aan heeft. In het integraal dagprogramma sluit alles op elkaar aan.

‘HET IS NIET ALTIJD LEUK, MAAR JE LEERT HIER WEL VEEL.’

Jongere van Schakenbosch

IN 2021 DEDEN

34

JONGEREN MEE AAN LEREN EN ONTWIKKELEN

‘EEN JONGERE IS EEN ONLOSMAKELIJK DEEL VAN ZIJN GEZIN. GEZINNEN MOETEN ZOVEEL MOGELIJK ZELF DE REGIE BEHOUDEN OF WEER TERUG KRIJGEN.’

Suzanne Punt IS MANAGER
BEHANDELZAKEN BIJ SCHAKENBOSCH

LEREN EN ONTWIKKELEN

Lukt het een jongere niet om te functioneren in de setting van een klas of heeft hij bijvoorbeeld al een mbo-diploma, dan is er het team Leren en Ontwikkelen. Kijkend naar talenten, voorkeuren en wat mogelijk is, worden voor elke jongere kleine realiseerbare doelen gesteld waar ze samen met een begeleider aan gaan werken. Jaarlijks doen ruim 30 jongeren mee aan Leren en Ontwikkelen. Na Leren en Ontwikkelen stromen de jongeren bijvoorbeeld in op school of gaan zij aan de slag op een stageplaats.

STEVIGE GGZ-ZORG

Schakenbosch heeft drie groepen specifiek gericht op GGZ-problematiek en heeft de expertise van een psychiater in huis. Deze psychiater is ook inzetbaar voor jongeren van de overige groepen. Met zorg, begeleiding en ons uitgebreide therapie-aanbod werken jongeren aan hun problemen.

UITGEBREID THERAPIE AANBOD

- Cognitieve gedragstherapie
- Systeemtherapie
- MDFT
- Beeldende therapie
- Muziektherapie
- PMT
- Rots- en watertraining
- EMDR
- Girlstalk/Make a move
- Therapie met honden

Outreachende zorg

Wanneer het kan, is Schakenbosch in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld. Wij zetten onze expertise in bij die jongeren en gezinnen die het nodig hebben, om toename van problematiek en mogelijk een gesloten plaatsing te voorkomen.

Gezinnen moeten zoveel mogelijk zelf de regie behouden. Schakenbosch sluit hierbij aan en stimuleert het zelfoplossend vermogen van gezinnen.

Ook wanneer een (tijdelijke) uithuisplaatsing onvermijdelijk is gebleken en de jongere bij Schakenbosch verblijft, biedt Schakenbosch outreachende zorg. Medewerkers begeleiden jongeren en gezinnen ook buiten het terrein van Schakenbosch om het traject te verkorten en de stap naar huis of een vervolgplek te vergemakkelijken.

MDFT

Schakenbosch heeft een ervaren team gekwalificeerde MDFT-therapeuten (multidimensionele familitherapie). MDFT is een intensieve vorm van therapie waarbij het gezin en netwerk rondom een jongere betrokken worden.

SYSTEEMTHERAPIE

Schakenbosch biedt ook systeemtherapie op de locatie in Leidschendam. Het verbeteren van de relatie tussen de jongere en zijn gezin staan daarin centraal.

INTEGRAAL AMBULANT TEAM

Wanneer een jongere in beeld komt bij Schakenbosch, heeft een ambulante hulpverlener een belangrijke en intensieve rol in de begeleiding van het gezin. Voor de Haagse regio is de ambulante hulp gebundeld in een integraal team waarin de kennis en expertise vanuit de moederorganisaties aanwezig is door gedetacheerde hulpverleners.

IN 2021 KREGEN

ALLE GEZINNEN AMBULANTE BEGELEIDING OF OUDERBEGELEIDING TIJDENS VERBLIJF

68
GEZINNEN
MDFT

10
GEZINNEN
SYSTEEMTHERAPIE

48
JONGEREN EEN
NAZORGTRAJECT

BREED SCHOLINGSAANBOD

SCHAKENBOSCH ORGANISEERT JAARLIJKS 11 VERSCHILLENDE TRAININGEN VOOR MEDEWERKERS, PLUS HERHALINGSTRAININGEN EN INTERVISIEBIJENKOMSTEN

EEN GREEP UIT HET PROGRAMMA

- COMPETENTIEGERICHT WERKEN
- SYSTEMISCH WERKEN
- LICHT VERSTANDELIJKE BEPERKING
- DWANG EN DRANG
- GEWELDLOOS VERZET
- TRAUMA/HECHTING
- OMGAAN MET SUÏCIDAAL GEDRAG

Vakmanschap

Er wordt veel tijd en energie geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers, zodat zij goed toegerust zijn om de jongeren te helpen.

NIEUW IN 2021: GZ-OPLEIDING

Schakenbosch heeft sinds 2021 een opleidingsplek tot GZ-psycholoog. Deze connectie tussen praktijk en actuele wetenschappelijke kennis is heel waardevol. Met de uitgebreide werkbegeleiding, supervisie en extra kennis vanuit het cursorisch onderwijs, zullen de GZ-psychologen in opleiding nog beter toegerust zijn. Bovendien brengt zo'n opleiding nieuwe energie met zich mee en dat is goed voor heel de organisatie.

De opleidingsplek is in samenwerking met Youz tot stand gebracht. De GZ-psycholoog in opleiding doet in het opleidingstraject eveneens kennis en ervaring op bij de andere organisatie.

SAMEN MET WETENSCHAP EN EXTERNE ORGANISATIES

- Wetenschappelijk onderzoek, zoals ketenbreed leren.
- Onderzoek van stagiairs, zoals over geweldloos verzet, invulling van vrije tijd en de overgang van gesloten naar open groepen.
- Peer van der Helm, lector Residentiële Jeugdzorg van Hogeschool Leiden, over het onderwerp Leeftklimaat.
- Lerend netwerk 'Ik laat je niet alleen', geleid door de Academische Werkplaats Risicojeugd, om gedwongen afzondering in JeugdzorgPlus te verminderen.
- Lerend netwerk 'In contact blijven' gericht op omgaan met suïcidaal gedrag en suïcidepreventie in de JeugdzorgPlus.
- Expex: Leren van de ervaringsverhalen van Experienced Experts.
- Consortium Kleinschaligheid, om samen te leren over kleinschaligheid in de jeugdhulp.

Blik vooruit

De zorg voor de meest kwetsbare jeugd kan beter aansluiten op wat de jongere echt nodig heeft. Daarvan is Schakenbosch zich bewust, samen met de jeugdhulpregio's, gecertificeerde instellingen en andere aanbieders JeugdzorgPlus in regio Zuidwest.

ONZE AMBITIE

- Het zoveel mogelijk voorkomen van opname in een gesloten setting door het ontwikkelen van alternatieve vormen van hulp.
- Voor die jongeren en gezinnen waar toch tijdelijk JeugdzorgPlus nodig is, verbeteren wij onze zorg.
- Om daarmee de behandeling nog effectiever te maken en de verblijfsduur te verkorten.

Schakenbosch ontwikkelt door. In onze blik op de toekomst staan de volgende elementen centraal: zo dichtbij thuis mogelijk, gericht op verbetering, veiligheid voor kind en omgeving, leren en ontwikkelen en een passende plek om te wonen.

BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN

Vorig jaar zijn belangrijke stappen gezet in de doorontwikkeling van de JeugdzorgPlus. De ingezette koers zet Schakenbosch door in 2022.

Er is gewerkt aan concrete plannen om de JeugdzorgPlus-groepen op het terrein in Leidschendam te verkleinen. Met minder jongeren op een groep

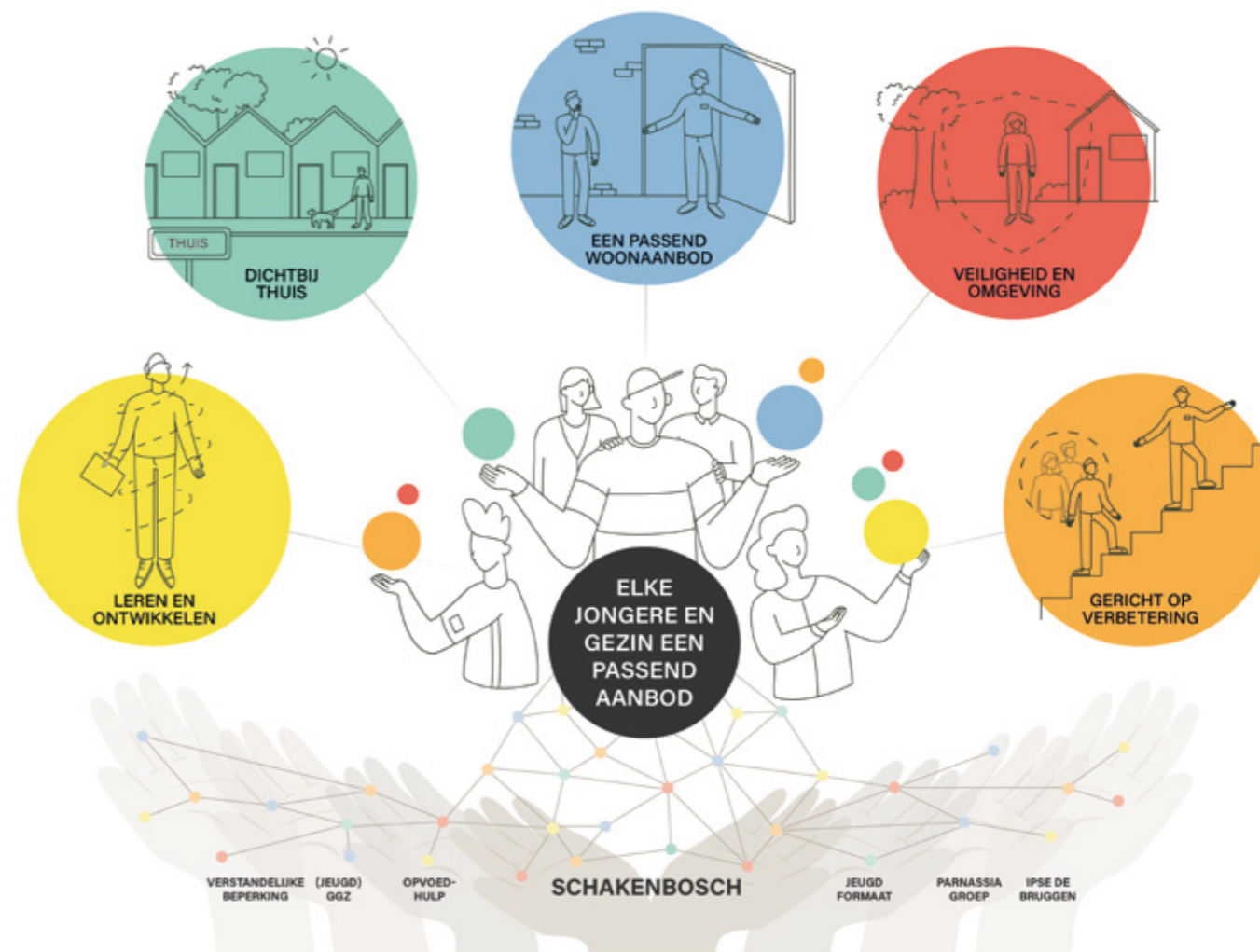
zal de groepsleiding meer aandacht, meer nabijheid en daarmee een hogere kwaliteit van zorg kunnen bieden. Per 1 april 2022 is deze groepsverkleining een feit geworden.

Samen met haar moederorganisaties Jeugdformaat, Ipse de Bruggen en Youz, werkt Schakenbosch aan alternatieven voor JeugdzorgPlus om een gesloten opname te kunnen voorkomen. Samen verkennen we mogelijkheden voor ambulantisering van specialistische hulp en voor nieuwe woon- en behandelvormen.

Daarnaast onderzoekt Schakenbosch de ontwikkeling tot expertisecentrum. Met haar ervaring en expertise van de gesloten jeugdzorg kan Schakenbosch consultatie, diagnostiek en (dag-) behandeling inzetten bij jongeren en hun gezinssystemen met complexe hulpvragen, ter voorkoming van verblijf of het verkorten van de behandeling met verblijf. Schakenbosch ontvangt en acteert al regelmatig op vragen waarbij expertise en kennis van de JeugdzorgPlus gevraagd is.

SAMEN MET GEMEENTEN

De doorontwikkeling naar een nieuwe JeugdzorgPlus doet Schakenbosch niet alleen. Samen met gemeenten wordt de zorg vorm gegeven en de continuïteit geborgd. De transformatie in regio Zuidwest zal tijd, financiële ruimte, steun en regie van gemeenten nodig hebben. In nauwe samenwerking met gemeenten en andere betrokken partijen zal Schakenbosch een bijdrage (blijven) leveren aan de transformatie van de JeugdzorgPlus in Nederland.

Onze mensen

In 2021 zetten **104 fte** jeugdzorgwerkers en gastvrouwen zich in wisselende diensten in op de groepen.

Daarnaast werkten **29 fte** in het ambulante team, de behandelstaf en het team Leren en Ontwikkelen aan de beste zorg voor onze jongeren.

En nog eens **28 fte** directie, leidinggevenden en ondersteunende diensten.

18 studenten hadden een stageplaats bij Schakenbosch in het schooljaar 2021-2022.

Onze hulp

Schakenbosch hielp **253** jongeren

waarvan **212** op de locatie in Leidschendam

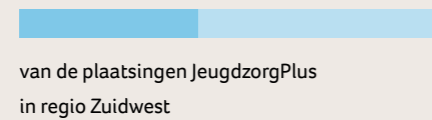
en **8** in de kleinschalige intensieve behandelgroep aan de Nieuwe Parklaan in Den Haag

220 jongeren kregen residentiële hulp

uit **42** verschillende gemeenten

en **7** verschillende regio's

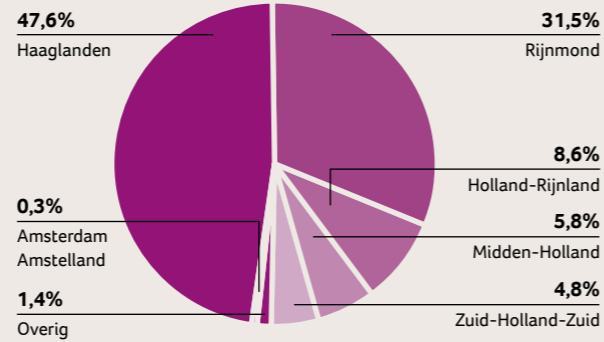
Schakenbosch verzorgde 43%

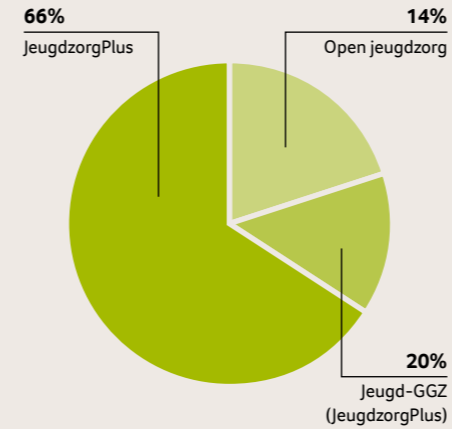
Waarvan 73% crisisplaatsingen

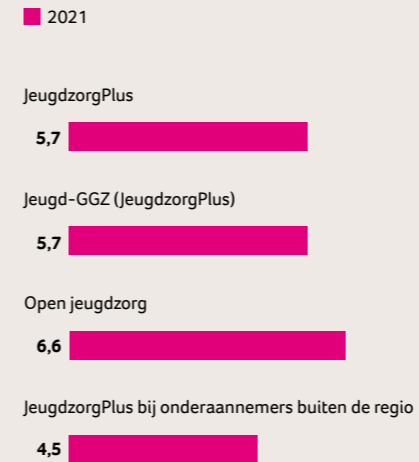
Instroom

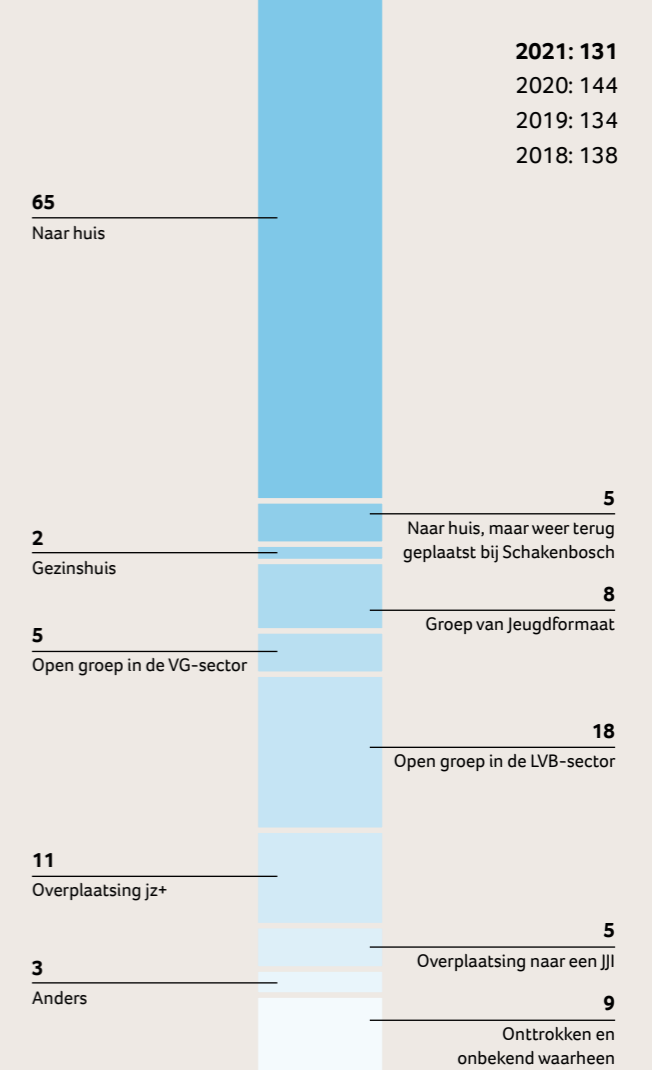
Verdeling naar zorgsoort

Gemiddelde verblijfsduur in maanden

Uitstroom naar vervolglek

VOOR DE BEST PASSENDE ZORG VOOR JONGEREN ÉN HUN GEZIN

Contact

Schakenbosch
Bouwlustweg 2
2263 SZ Leidschendam

070 - 357 10 00
info@schakenbosch.nl
www.schakenbosch.nl

SAMEN AAN ZET